

Asia: VN/2162/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muuttamisesta (taloyhtiölainat)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto kannattaa esitystä. Verohallinnon lausunnon liitteenä on Verohallinnon Tulorekisteriyksikön lausunto. Pyydämme ottamaan Tulorekisteriyksikön esittämät seikat huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

Tulorekisteriyksikön lausunnon lisäksi Verohallinto kiinnittää erityistä huomiota esityksen taloudellisiin vaikutuksiin ja taloyhtiölainoja koskevien tietojen luovuttamisesta huoneistotietojärjestelmästä aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

Hallituksen esitysluonnoksessa on todettu, että tietojen luovuttamisen rajapinnan ylläpitotehtävä aiheuttaa Maanmittauslaitokselle arviolta n. 650 000 euron suuruiset vuosittaiset kustannukset vuodesta 2027 alkaen. Pysyvät toimintamenot huomioitaisiin kehyspäätöksissä ja talousarvioissa. Nämä kustannukset on tarkoitus ottaa mukaan positiivisesta luottotietorekisteristä luovutettavien luottotietoraporttien hinnoitteluun, jolloin kustannukset tulisivat jälkikäteen katettua rekisterin käyttömaksuilla siltä osin kuin ne kohdistuvat taloyhtiölainojen lisäämisen kustannuksiin.

Hallituksen esitysluonnoksen kohdassa ”valtiontaloudelliset vaikutukset” on kuvattu voimassa olevan lain 31 §:n 3 momentin mukaisesti maksuperustelain perusteella määräytyvän maksun sisältö ja miten maksulla katettaisiin taloyhtiölainoja koskevien tietojen luovuttamisen kustannukset. Viranomaiskäyttäjille tiedot luovutettaisiin kuitenkin maksutta.

Taloyhtiölainoja koskevan tiedon luovuttamista koskevien ylläpitokustannusten kattamismenettely on merkityksellinen ja menettely tulisi kuvata esityksen taloudellisissa vaikutuksissa. Menettelyssä pitää varmistaa, ettei Maanmittauslaitoksen taloyhtiölainojen luovuttamisen ylläpidon

rahoitusratkaisu aiheuta Verohallinnolle ylimääräisiä vaatimuksia Verohallinnolta vaadittavaan toiminnan ja talouden suunnitteluun siltä osin kuin kysymys on Maanmittauslaitoksen toiminnan perusrahoituksesta.

Verohallinto ehdottaa, että Maanmittauslaitoksen edellyttämä rahoitus myönnetään talousarviomenettelyssä suoraan Maanmittauslaitoksen toimintamenoihin. Esityksen taloudellisia vaikutuksia tulisi tarkentaa siten, että esityksessä todettaisiin nimenomaisesti, että Maanmittauslaitos tekee vuosittain Valtiovarainministeriölle tilinpäätöstietoihin perustuvan laskelman ja esityksen niistä Huoneistotietojärjestelmän ylläpitokustannuksista, jotka katetaan maksuperustelain nojalla annettavalla asetuksella luottotietorekisterin suoritteina ja samassa esityksessä vahvistaa arvion kahden seuraavan vuoden toteumaennusteista. Esitys tulisi toimittaa riittävän aikaisessa vaiheessa, jotta se voidaan ottaa huomioon seuraavan maksuasetuksen valmistelussa.

Muina yleisinä asioina Verohallinto kiinnittää huomiota siihen, että ulkomaisten pankkien ja erityisesti ns. neopankkien käyttö yleistyy eivätkä näiden pankkien myöntävät lainat sisälly positiivisen luottotietorekisterin tietoihin. Näillä tiedoilla on merkitystä positiivisen luottotietorekisterin tarkoituksen kannalta.

Verohallinto kiinnittää huomiota myös esityksessä ehdotetun tunnistamisvelvollisuuden vaikutuksiin. Tunnistamisvelvoite vähentää todennäköisesti väärinkäytöksiä, mutta tämä ei täysin estä väärän identiteetin käyttö luotonhakuprosessissa silloin, jos digitaalinen identiteetti on päätyntä väärän henkilön haltuun ja henkilö käyttää tätä tunnistautumiseen palvelussa.

Liite:

Tulorekisteriyksikön lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muuttamisesta

Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö pitää esitysluonnoksen ehdotuksia kannatettavina. Osa ehdotettavista muutoksista selkeyttää sääntelyn tulkintaa ja toimeenpanoa myös huoneistotietojärjestelmästä siirrettävien tietojen käsittelyä laajemmin.

Tietosisältö

Lakiluonnoksen 7 ja 13 a §:iin ehdotettavat muutokset liittyvät rekisteriin jatkossa talletettavaan tietosisältöön. Lain 7 §:ään ehdotetaan lisättäväksi tieto siitä, onko luotto muu kuin kuluttajaluotto.

Lisäys on lain toimeenpanon näkökulmasta erittäin tärkeä. Tietojen viranomaisjakelun lainmukaisen toteuttamisen edellytyksenä on, että rekisterillä on kyky erottaa tehokkaasti muut kuin kuluttajaluotot ja kuluttajaluotot toisistaan. Tieto luoton luonteesta muuna kuin kuluttajaluottona on keskeinen sen vuoksi, että osassa kuluttajaluottoja luotonantaja ei kykene erottelemaan kuluttajasuojalain 7 ja 7 a luvun mukaisia luottoja toisistaan, ja vetoaa kuluttajaluoton osalta mainittujen tietojen ilmoittamisen kohtuuttomuuteen.

Lain 13 a §:n mukaan positiiviseen luottotietorekisteriin talletettaisiin muun ohella tiedot osakeryhmään kohdistuvan luottovastuun kokonaismäärästä ja sen laskentapäivämäärästä sekä osakeryhmään kohdistuvan pääomavastikkeen kokonaismäärästä ja sen maksuvelvollisuuden alkamispäivämäärästä. Vaikka tiedot voidaan ilmoittaa huoneistotietojärjestelmään lainakohtaisina tietoina, niin ne siirrettäisiin positiiviseen luottotietorekisteriin yhteenlaskettuina osakeryhmäkohtaisina lainaosuuksina eli kokonaismäärinä. Yhteen osakeryhmään voi kuitenkin kohdistua jatkossakin useita eri luottoja (esim. putkiremonttilainaa ja julkisivuremonttilainaa). Selvytyden vuoksi säännöksen perusteluissa olisi aiheellista todeta, että säännöksessä tarkoitetulla laskentapäivämäärällä viitataan aina siihen päivämäärään, kun kyseisen osakeryhmän positiiviseen luottotietorekisteriin siirrettävän kunkin osakeryhmän taloyhtiölainoista koostuvan luottovastuun kokonaismäärää muuttuu. Vastaava huomio koskee pääomavastikkeen maksuvelvollisuuden alkamispäivämäärää. Osakeryhmään voi jatkossakin kohdistua useita eri pääomavastikkeita ja niillä voi olla keskenään eri alkamispäivämäärät. Positiiviseen luottotietorekisteriin on tarkoitus tallettaa kuitenkin kaikkien pääomavastikkeiden yhteissumman alkamispäivämäärä. Ja kun pääomavastikkeen yhteissumma eli kokonaismäärä muuttuu, sen mukana talletetaan tieto uuden kokonaismäärän alkamispäivämäärästä.

Edelleen 13 a §:n mukaan positiiviseen luottotietorekisteriin talletettaisiin huoneistotietojärjestelmään talletetut tiedot niistä osakeryhmistä, joiden vastuulle on kohdistettu yhtiön nostamaa luottoa. Näiden tietojen joukossa ovat tiedot yhtiön yritys- ja yhteisötunnuksesta, osakeryhmätunnuksesta, huoneiston numerosta ja yhtiön kotipaikasta. Lisäksi Tulorekisterisyksikkö voi täydentää tietoja yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä saatavalla yhtiön nimitiedolla.

Väestötietojärjestelmään voidaan henkilölle tallettaa turvakielto. Kielto voidaan tallettaa väestötietojärjestelmään, jos henkilöllä on perusteltu ja ilmeinen syy epäillä itsensä tai perheensä terveyden tai turvallisuuden tulevan uhatuksi. Kun turvakielto on talletettu järjestelmään, kiellon kohteena olevan henkilön kotikunta, asuinpaikka, osoite ja muu yhteystieto saadaan luovuttaa vain sellaiselle viranomaiselle, jonka oikeus näiden tietojen käsittelyyn perustuu laissa tai sen nojalla säädetyn tai määrätyn kiellon kohteena olevan henkilön oikeutta tai velvollisuutta koskevan tehtävän, toimenpiteen tai toimeksiannon hoitamiseen.

Turvakielto koskee väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain mukaan myös kiellon kohteena olevan henkilön omistuksessa tai hallinnassa olevan kiinteistön, rakennuksen ja huoneiston yksilöinti- ja sijaintitietoja, jos niitä ei voida käsitellä erillään turvakieillon kohteena olevista tiedoista, kun kiellon kohteena olevan tietoja luovutetaan väestötietojärjestelmästä. Viranomaisen, jolle väestötietojärjestelmästä on luovutettu turvakieillon

kohteena olevia tietoja, ei lain mukaan saa luovuttaa tietoja edelleen eikä antaa niitä sivullisen nähtäväksi tai käsiteltäväksi, jollei laissa toisin säädetä. Viranomaisen on myös huolehdittava siitä, että tietoja saavat käsitellä vain sellaiset henkilöt, joiden tehtäviin kyseisten tietojen käsittely välittömästi kuuluu. Esityksestä ei ilmene, onko huoneistotietojärjestelmästä tarkoitus luovuttaa positiiviseen luottotietorekisteriin väestötietojärjestelmästä saatuja tietoja, johon edellä mainittua turvakieltoa koskevaa sääntelyä sovellettaisiin sellaisenaan.

Vaikka yritys- ja yhteisötunnusta, osakehuoneiston tai muun hallintakohteen tunnistetta tai yhtiön kotipaikkaa ei luovutettaisi luotonantajille luottotietotoraportilla, siirrettäisiin positiiviseen luottotietorekisteriin lakiehdotuksen mukaan Maanmittauslaitoksesta jatkossa sellaista tietoja, jotka useimmissa tapauksissa paljastavat tietoa osakkaan asuinpaikasta, ja jotka kuuluisivat väestötietojärjestelmään talletettuina ja sieltä luovutettuina turvakieillon piiriin.

Huoneistotietojärjestelmästä saatavat tiedot taloyhtiön y-tunnuksesta, huoneiston numerosta ja kotikunnasta yhdessä yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä saatavien yhtiön nimitietojen kanssa antavat varsin tarkan tiedon omistajan omistaman osakeryhmän sijainnista. Tällaisten tietojen tallettamisella positiiviseen luottotietorekisteriin on tietosuojariskejä lisäävä vaikutus. Tietoja olisi myös tarkoitus luovuttaa edelleen positiivisen luottotietorekisterin viranomaiskäyttäjille.

Nykyisellään henkilön osoitetietoja tarvitaan vain Tulorekisteriyksikön virkailijatyössä, jonka vuoksi niitä pystytään käsittelemään ja suojaamaan erillisinä luottojen tiedoista ja muista edelleen luovutettavista tiedoista. Jos nyt huoneistotietojärjestelmästä siirrettäviä tietoja on tarkoitus käsitellä vastaavilla menettelyillä kuin väestötietojärjestelmästä saatavia turvakieillon alaisia tietoja, muutos johtaa myös siihen, että Tulorekisteriyksikön on luotava uusia prosesseja kyseisten tietojen käsittelyyn niiden henkilöiden osalta, joille on asetettu turvakielto. Tällaiset toiminnallisuudet lisäävät järjestelmän investointikustannuksia, eikä niitä ole pystytty alun perin ottamaan rahoitushakemuksessa huomioon. On siis mahdollista, että rahoituksen riittävyttä on tarkasteltava näiltä osin vielä uudelleen.

Lakiehdotuksen 13 a §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan positiiviseen luottotietorekisteriin talletettaisiin osakehuoneiston tai muun hallintakohteen numero tai tunnus.

Huoneistotietojärjestelmässä osakeryhmään voi liittyä yksi tai useampi hallintakohde. Hallintakohde voi olla esimerkiksi huoneisto tai autopaikka. Jos osakeryhmään liittyy useita hallintakohteita, huoneistotietojärjestelmästä luovutetaan positiiviseen luottotietorekisteriin näissä tilanteissa Tulorekisteriyksikön käsityksen mukaan tieto osakeryhmän päähallintakohteesta.

Tulorekisteriyksikkö ehdottaa tämän seikan täsmennettäväksi säännöksen perusteluissa.

Tulorekisteriyksikön saamien tietojen mukaan huoneistotietojärjestelmässä käytetään termiä "osakeryhmän numero", joka käsittää kaikki hallintakohteet riippumatta siitä, onko kyseessä huoneisto, autopaikka tai muu tila. Tämän vuoksi huoneiston numero -termin sijaan säännöksessä ehdotetaan käytettäväksi termiä osakeryhmän numero.

Lisäksi Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksesta puuttuvat säännökset siitä, miten positiivisessa luottotietorekisterissä tulisi käsitellä tietoa osakkeenomistajan kuolemasta. Jos henkilö, jonka osalta tietoja rekisteristä pyydetään, on kuollut, voidaan rekisteristä salassapitosäännösten estämättä luovuttaa ainoastaan tieto henkilön kuolemasta ja kuolinpäivästä. Erityisesti tarvittaisiin säännökset niitä tilanteita varten, jossa

osakeryhmän ainoa osakas kuolee. Lakiehdotuksen 13 a §:n mukaan rekisteriin talletetaan tieto osakeryhmään kohdistuvan luottovastuun päättymisestä. Sääntely on epäselvää niiltä osin, päätetäänkö mainitulle henkilötunnuselle/osaryhmälle rekisteriin merkityt lainavastuut siinä kohtaa, kun lainvastuu siirtyy kuolinpesälle, ja jos, niin kuka tämän tekee ja mistä lähteestä saatuun tietoon perustuen. Asialla on kytkös myös ehdotettuun 32 §:ään, jonka mukaan 13 a §:ssä tarkoitetut tiedot poistetaan, kun osakkeenomistajan luottovastuu kyseisessä osakeryhmässä on päättynyt.

Luottotietoraportin sisältö

Lain 22 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan luottotietoraportilla luovutettaisiin tiedot osakeryhmään kohdistuvan luottovastuun kokonaismäärästä ja sen laskentapäivämäärästä. Luottotietoraportilla luottovastuun määrää ei olisi valmiiksi jaettu kunkin osakkaan omistusosuutta vastaavaksi vaan summa kuvaisi aina kyseiseen osakeryhmään kohdistuvan luottovastuun kokonaismäärää. Ratkaisu vastaisi luotonantajien ilmoittamista luotoista voimassa olevan 2 momentin 6 kohdan nojalla luovutettavia rahamääräisiä tietoja, joita myöskään ei ole jaettu velallisten lukumäärällä. Luotonantajien olisi siten luotonmyönnön yhteydessä henkilön omistusosuutta kuvaavan tiedon avulla arvioitava miltä osin osakeryhmään kohdistuvan luottovastuun määrä rasittaa juuri kyseisen henkilön luottokelpoisuutta. Ehdotetun 13 a §:n mukaan positiiviseen luottotietorekisteriin talletettaisiin tieto omistajien lukumäärästä. Tieto vaikuttaisi kuitenkin puuttuvan 22 §:n perusteella luotonantajille luovutettavista tiedoista, joten kyseisen laskelman tekeminen ei luovutettavien tietojen perusteella olisi mahdollista. Jos mainittu tieto säädetään tallettavaksi huoneistotietojärjestelmästä positiiviseen luottotietorekisteriin, tulisi se myös luovuttaa luotonantajille luottotietoraportilla.

Säilytysajat

Pykälään ehdotetun uuden 6 kohdan mukaan 13 a §:ssä tarkoitetut tiedot poistettaisiin rekisteristä, kun osakkeenomistajan luottovastuu kyseisessä osakeryhmässä on päättynyt. Kuten säännöksen perusteluissa on todettu, osakkeenomistajan vastuu tietyille osakeryhmälle kohdistetuista luottovastuista voi päättyä joko sen vuoksi, että kyseiselle osakeryhmälle kohdistetut luottovastuut ovat tulleet kokonaisuudessaan maksetuksi yhtiölle tai sen vuoksi, että osakkeenomistajan omistus kyseisessä osakeryhmässä on päättynyt esimerkiksi osakkeiden myynnin vuoksi. Perustelujen mukaan molemmissa tapauksissa osakeryhmään kohdistuvien luottovastuiden tiedot poistettaisiin, kun tieto luottovastuun päättymisestä on saatu positiiviseen luottotietorekisteriin huoneistotietojärjestelmästä.

Koska tieto osakkeenomistajan luottovastuun päättymisestä voi saapua jo huoneistotietojärjestelmään viiveellä, voi aika luottovastuun tosiasiallisen päättymisen ja positiivisesta luottotietorekisteristä tapahtuvan tietojen poistamisen välille muodostua käytännössä huomattavankin pitkäksi, eikä tiedon poistuminen rekisteristä tapahdu silloin kun luottovastuu

päätyy. Huoneistotietojärjestelmästä ei Verohallinnon käsityksen mukaan myöskään ole saatavissa tietoa luottovastuun tosiasiallisesta päättymispäivästä.

Ehdotetun säännöksen sanamuoto on sidottu vastuun tosiasialliseen päättymiseen ja sen perusteluissa on todettu, että osakkeenomistajan vastuu tietyille osakeryhmälle kohdistetuista luottovastuista voisi päättyä joko sen johdosta, että kyseiselle osakeryhmälle kohdistetut luottovastuut ovat tulleet kokonaisuudessaan maksetuksi yhtiölle tai sen johdosta, että osakkeenomistajan omistus kyseisessä osakeryhmässä on päättynyt esimerkiksi osakkeiden myynnin johdosta.

Tulorekisteriyksikön tietojen mukaan on kuitenkin myös muita säilytysaikasäännöksessä huomioon otettavia tilanteita, kuin esityksessä mainitut. Asunto-osakeyhtiön tai keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön oikeudellinen muoto voi muuttua tavalliseksi osakeyhtiöksi, joka johtaa siihen, että sen tietoja ei enää ylläpidetä huoneistotietojärjestelmässä. Esitys jättääkin epäselväksi sen, miten yhtiömuodon muutostilanteissa tulisi menetellä, ja kattaako ilmaisu ”luottovastuun päättymisen” myös tilanteet, joissa yhtiötä koskevia tietoja ei enää ylläpidetä huoneistotietojärjestelmässä. Näissä tilanteissa Maanmittauslaitos ei kykene luovuttamaan huoneistotietojärjestelmästä positiiviselle luottotietorekisterille enää kyseistä yhtiötä ja sen osakkaita koskevia ajantasaisia tietoja. Tämän vuoksi huoneistotietojärjestelmästä tulisi näissä tilanteissa välittyä positiiviseen luottotietorekisteriin tieto, jonka perusteella lainatiedot voidaan poistaa myös positiivisesta luottotietorekisteristä 32 §:ssä säädettyjen säilytysaikojen mukaisesti. Muutoin riskinä on, että positiiviseen luottotietorekisteriin jää luottoja, joiden tietojen päivittäminen ei ole enää mahdollista. Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö ehdottaakin perusteluihin tarkennettavaksi, että osakeryhmän luottovastuu voidaan ilmoittaa päättyneeksi myös silloin, kun asunto-osakeyhtiö tai keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö muuttaa yhtiömuotoaan toiseksi tai yhtiötä koskevia tietoja ei enää muusta syystä käsitellä huoneistotietojärjestelmässä.

Toiseksi Tulorekisteriyksikkö ehdottaa, että edellä mainituista syistä 32 §:n 6 kohtaan ehdotettu säännöksen sanamuotoa tarkennettaisiin perusteluja vastaavaksi siten, että 13 a §:ssä tarkoitetut tiedot poistettaisiin, kun osakkeenomistajan luottovastuu kyseisessä osakeryhmässä on ilmoitettu päättyneeksi.

Tulorekisteriyksikkö ehdottaa lisäksi, että 32 §:n 3 kohdassa tarkoitetut kertaluotosta maksetun lyhennyksen määrää, sekä kertaluotosta tai jatkuvasta luotosta maksetun koron ja muiden luottokustannusten määrää sekä näiden maksamispäivämääriä koskevat säilytysajat yhtenäistettäisiin pykälän kertaluottojen osalta 1 kohdassa ja jatkuvien luottojen osalta 2 kohdassa säädettyjen säilytysaikojen kanssa. Ehdotus parantaisi tiedon käytettävyyttä, laatua sekä helpottaisi rekisterin teknisen toiminnan vakautta ja luotettavuutta. Voimassa olevan lain osalta muun muassa luottokustannusten säilytysaikojen osalta on eroavaisuuksia, jotka eivät ole peruteltavissa tietojen käyttötarkoituksella tai laadulla. Ehdotus ei muuttaisi luotonantajille luovutettavien tietojen sisältöä tai määrää. Viranomaiskäyttäjien näkökulmasta olisi jatkossakin välttämätöntä, että tiedot säilytetään rekisterissä ja ne ovat sieltä saatavissa laissa erikseen säädettyihin tarkoituksiin

yhtenäisten säilytysaikojen puitteissa. Säännöksen täsmentäminen tässä yhteydessä on tarpeen, sillä tietoja poistetaan 3 kohdan perusteella ensimmäisen kerran jo helmikuussa 2026.

Pykälän 5 kohdan sanamuotoa ehdotetaan velkajärjestelyn maksuohjelman osalta täsmennettäväksi. Selkeytys on säännöksen toimeenpanon kannalta erittäin tärkeä. Pykälän perusteluissa olisi aiheellista todeta myös yksiselitteisesti, milloin yrityssaneerausohjelman katsotaan päättyvän. Yksiselitteisyys on tärkeää, jotta luotonantajien antamat olosuhdemuutosta kuvaavat ilmoitukset saapuvat eri luotonsaajista yhdenmukaisin perustein.

Tunnistamisvelvollisuus

Tulorekisteriyksikkö pitää ehdotettua tunnistamisvelvollisuutta erittäin tärkeänä rekisterin tietoturvallisen käytön näkökulmasta. Huomiota voidaan kuitenkin kiinnittää siihen, että 23 a § on otsikoitu luotonhakijaa koskevana tunnistamisvelvoitteena, vaikka ehdotettu säännös koskee myös takaajaa, vierasvelkapantintantajaa sekä velallista, silloin kun hänen luottosopimukseensa tehdään muutoksia. Itse säännös on kuitenkin muotoiltu kattavasti.

Käsittelyn rajoittaminen

Voimassa olevan lain 22 §:n mukaan positiivisesta luottotietorekisteristä saadaan luovuttaa 21 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tarkoitusta varten luottokohtaisena tietona tieto siitä, että rekisteröity on vaatinut henkilötietojen käsittelyn rajoittamista yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklan nojalla. Lausuttavana olevassa lakiluonnoksessa mainittuun säännökseen ei ehdoteta muutoksia, vaan säännös koskisi jatkossakin vain luotonantajien ilmoittamia luottoja, mutta ei huoneistotietojärjestelmästä luovutettavia tietoja. Mainittuun lainkohtaan on luonnosteltu muutosta aiemmin lausuttavana olleessa hallituksen esitysluonnoksessa, jota ei kuitenkaan vielä ole annettu eduskunnalle. Mainitussa aiemmin lausuttavana olleessa valtiovarainministeriön valmistelemissa esitysluonnoksessa lain 25 §:ää ehdotettaisiin muutettavaksi siten, että tieto rekisteröidyn tekemästä vaatimuksesta henkilötietojen käsittelyn rajoittamiseksi luovutetaan luotonantajille luottotietoraportilla riippumatta siitä mihin tietoon rajoitusvaatimus kohdistuu. Rekisteröityjen oikeusturvan näkökulmasta olisi tärkeää, että mainittu muutos toteutuu ennen huoneistotietojärjestelmästä siirrettävien tietojen tallettamista positiiviseen luottotietorekisteriin.

Taloudelliset vaikutukset

Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö toteaa, että säädösmuutosten toimeenpano edellyttää uudistuksen 100 %:sta rahoittamista investointimenojen lisäksi myös jatkuvan toiminnan määrärahasoon lain voimaantulosta alkaen.

Esityksen mukaan Maanmittauslaitoksen vuosittaiset ylläpitokustannukset luetaan maksullisen toiminnan suoritteiden tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin ja sitä kautta huomioidaan luottotietoraporttien hinnoittelussa. Positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain mukaisen maksullisen toiminnan tulot tuloutetaan täysimääräisesti momentille 12.28.14.

Maanmittauslaitoksen ylläpitokustannukset tulee rahoittaa niin, ettei niistä aiheudu taloudellista riskiä Kansallisen tulorekisterin toimintamenomomentille vaan, että Maanmittauslaitokselle aiheutuneet kustannukset sisältyvät Maanmittauslaitokselle myönnettyyn rahoitukseen.

Sen menettelyn yksityiskohdista, jolla Maanmittauslaitoksen ylläpitokustannukset huomioidaan vuotuisesti luottotietoraportin hinnoittelussa, tulee sopia erikseen maa- ja metsätalousministeriön, valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Maanmittauslaitoksen kesken.

Taloudellisten vaikutusten osalta on otettava huomioon myös edellä kuvattu turvakieltoasiakkaiden tietojen käsittelystä seuraava vaikutus investointikustannuksiin.

Voimaantulo

Laki on ehdotettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, mutta sen 13 a §:ää ja 22 §:n 3 momenttia 32 a §:n 6 kohtaa sovellettaisiin vasta vuodesta 2027.

Ehdotuksen mukaan lainavastuuta koskevien tietojen poistamista koskevaa 6 kohtaa sovellettaisiin 1.4.2027 lukien. Tietojen tallettaminen rekisteriin alkaisi kuitenkin jo 18.1.2027.

Tulorekisteriyksikkö huomauttaa, että säilytysaikaa koskevaa säännöstä tulisi kuitenkin soveltaa samasta ajankohdasta lukien kuin tietojen tallettaminen rekisteriin alkaa, jotta tiedot poistuisivat rekisteristä oikea-aikaisesti. Ehdotetun 32 §:n 6 kohdan soveltamisen tulisi siis alkaa 18.1.2027.

Toimeenpanon onnistumisen kannalta on keskeistä, että sille on varattu riittävä aika. Esityksessä ehdotettu vastaa muutoin Verohallinnon Tulorekisteriyksikön tietojärjestelmänkehityksen ja muun tarvittavan valmistelutyön vaatimaa toteuttamisaikaa. Jotta mainittujen säännösten soveltaminen voi onnistuneesti alkaa ehdotetussa aikataulussa edellyttää se Tulorekisteriyksikön valmistelutoimien lisäksi, että Maanmittauslaitoksen pystyy sekä toimittamaan 13 a §:ssä säädetyt tiedot säädetyssä aikataulussa, että myös testaamaan tiedonsiirtoa riittävästi ennen käyttöönottoa tietoliikenneyhteyksien toimivuuden ja tiedon laadun varmistamiseksi.

Haikala Noora
Verohallinto